

Základná škola s materskou školou, Pod hôrkami 3, Medzibrod

PREVENCIA SOCIÁLNO- PATOLOGICKÝCH JAVOV

Vypracovala:

Mgr. Ivana Sumráková, riaditeľka školy

Účinnosť od:

1. septembra 2020

Obsah

Cieľ prevencie sociálno-patologických javov.....	3
Hlavné úlohy	3
Úlohy koordinátora v oblasti primárnej prevencie.....	5
Obsahová náplň práce koordinátora prevencie	6
Aktivity v rámci prevencie závislosti a sociálno-patologických javov.....	7
Časový harmonogram preventívnych aktivít	8

*Prevenencia drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov v školách a školských zariadeniach
je dôležitou súčasťou systému účinných preventívnych aktivít zameraných na ochranu detí v zmysle dodržiavania medzinárodných dohovorov, najmä Deklarácie práv dieťaťa, Dohovoru o právach dieťaťa a je v súlade s Národnou protidrogovou stratégiou.*

Cieľ prevencie sociálno-patologických javov

Cieľom výchovy a vzdelávania v oblasti primárnej prevencie závislosti v rezorte školstva je potrebné realizovať v širšom kontexte prevencie sociálno-patologických javov v zmysle pozitívnej výchovy k formovaniu zdravého životného štýlu a utváraniu optimálnych podmienok pre rozvoj osobnosti jednotlivca.

Hlavné úlohy

- vychádzať z Národného programu boja proti drogám;
- vzdelávať sa v oblasti prevencie závislostí a iných sociálno - patologických javov podľa ponuky MPC a ďalších subjektov poskytujúcich vzdelávanie pedagógov;
- zvyšovať odolnosť žiakov voči sociálno - patologickým javom;
- spolupracovať s vedením školy, triednymi učiteľmi a ostatnými pedagógmi a jasne vymedziť možnosti oznamovať aj zárodky šikanovania;
- viesť písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov šikanovania;
- umožňovať prepojenie školy s preventívnymi, poradenskými a inými odbornými zariadeniami a mimovládnyimi organizáciami zaoberajúcimi sa prevenciou školských patologických javov;
- koordinovať a metodicky usmerňovať preventívnu protidrogovú výchovnú a informačnú činnosť pedagogických pracovníkov v škole pri dlhodobom systematickom sledovaní a hodnotení vývinu žiakov ohrozených drogovou závislosťou a inou sociálnou patológiou (delikvencia, šikanovanie, kriminalita, fyzické, psychické a tiež aj elektronické týranie);
- priebežne hodnotiť sociálnu atmosféru v triedach a v škole a vytvárať podmienky pre tvorivú atmosféru, ktorá podporuje pocit bezpečia a motivuje k učeniu;
- podieľať sa na tvorbe a realizácii intervenčných a rozvíjajúcich programov na eliminovanie nežiaduceho správania a realizovať účinné postupy na riešenie sociálno-patologických javov a kriminality, s cieľom naučiť žiakov niesť zodpovednosť za svoje činy;
- zvýšiť právne vedomie pedagogických zamestnancov školy o trestnoprávnej zodpovednosti mládeže;

- zabezpečiť ochranu detí pred všetkými formami fyzického alebo psychického násillia, poškodenia, alebo zneužitia, zanedbávania, alebo nedbalého zaobchádzania vrátane sexuálneho zneužívania;
- v prípade oprávneného podozrenia, že deti sú fyzicky, alebo psychicky týrané, bezodkladne riešiť tento problém s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny, lekárom a policajným zborom;
- venovať pozornosť upevňovaniu fyzického a duševného zdravia, telesnému a pohybovému rozvoju žiakov;
- posilňovať zdravý životný štýl žiakov a realizovať programy podpory zdravia, zabezpečiť vzdelanie v oblasti zdravia a výživy, prevencie stresu a pod.;
- zefektívniť prácu triednych učiteľov na triednických hodinách v oblasti prevencie drogových a iných závislostí;
- poskytovať žiakom odbornú pomoc pri vypracovávaní prác SOČ s problematikou závislostí;
- vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie na škole (prostredníctvom chápaného a kritického spôsobu štúdia jednotlivých kultúr napomôcť žiakom porozumieť iným kultúram);
- informovať žiakov, ich rodičov, prípadne zákonných zástupcov o činnosti preventívnych, poradenských a iných odborných služieb a o preventívnych aktivitách školy;
- príležitostne aktualizovať nástenku a venovať ju problematike drogových závislostí a prevencie rasizmu, xenofóbie, extrémizmu, ľudským právam;
- organizovať rôzne aktivity k prevencii drogových a iných závislostí:
Týždeň zdravia, Svetový deň duševného zdravia, Týždeň boja proti stresu, Svetový deň nefajčenia, Európsky týždeň boja proti drogám, Bylinkový týždeň, Besiedky a pod.

Úlohy koordinátora v oblasti primárnej prevencie

- ✓ V spolupráci s vedením školy iniciovať preventívne aktivity a koordináciu prevencie ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu.
- ✓ Plniť úlohy školského poradcu v otázkach drogovej prevencie.
- ✓ Monitorovať a analyzovať situáciu v škole z pohľadu užívania legálnych a nelegálnych drog v priestoroch školy.
- ✓ Poskytovať preventívno-výchovné konzultácie žiakom a ich zákonným zástupcom.
- ✓ Koordinovať a metodicky usmerňovať preventívnu a informačnú činnosť pedagogických zamestnancov, ale i žiakov.
- ✓ Podieľať sa na zlepšení podmienok pre mimoškolské aktivity.
- ✓ Rozvíjať záujmové činnosti a tvorivosť žiakov, akceptovať krúžkovú činnosť.
- ✓ V zmysle programov podpory a ochrany detí a mládeže podporovať nielen talentovaných, ale aj problémovú, resp. rizikovú mládež.
- ✓ Podporovať kultúrne a umelecké aktivity zamerané na poslanstvo života bez drog.
- ✓ Informovať žiakov, zákonných zástupcov o činnosti preventívnych, poradenských a iných odborných zariadení a o preventívnych programoch organizovaných školou.
- ✓ V zmysle Deklarácie práv dieťaťa v školách a v školských zariadeniach zabezpečovať aktívnu ochranu detí. Monitorovať zmeny v správaní detí a zabezpečiť opatrenia proti šíreniu drog v školskom prostredí. Osobitnú pozornosť venovať realizácii a rešpektovaniu Zákona o ochrane nefajčiarov v podmienkach školy a školských zariadení.
- ✓ Spolupracovať s políciou SR, CPPP a regionálnym úradom verejného zdravotníctva.

Ďalšie činnosti :

- ✓ Poskytnúť metodické materiály a pomôcky pre žiakov, učiteľov, rodičov „Nenič svoje múdre telo“, „Fajčenie-vraždiaci návyk“, „Filipove dobrodružstvá“...
- ✓ Organizovať besedy, prednášky na zvolené témy.
- ✓ Dbáť na vytvorenie dostatočného množstva krúžkov v ktorých môžu žiaci zmysluplne tráviť čas mimo vyučovania.

Obsahová náplň práce koordinátora prevencie

1. *Smerom k vedeniu školy:*

- a) Predložiť plán práce školy v oblasti prevencie závislostí a sociálnej patológie.
- b) Viest' evidenciu a dokumentáciu rizikových žiakov, predbežne informovať o aktuálnej situácii v uvedenej oblasti na škole.
- c) Poskytovať informácie o možnostiach spolupráce s CPPPaP, ako aj s nadväznými inštitúciami a organizáciami.
- d) Spolu s vedením školy riešiť priestupky žiakov v súvislosti so zneužívaním drog a výskytom sociálno-patologických javov.

2. *Smerom k triednym učiteľom a ostatným pedagogickým pracovníkom:*

- a) Pomáhať triednym učiteľom v otázkach poradenstva pri riešení problémov súvisiacich so zneužívaním drog a výskytom sociálno-patologických javov.
- b) Pomáhať pri organizovaní a zabezpečovaní preventívnych aktivít so žiakmi.
- c) Sprostredkovať a dohliadať na realizáciu opatrení a doporučení CPPPaP ohľadom problémových žiakov v uvedenej oblasti.

3. *Smerom k rodičom:*

- a) Zvyšovať informovanosť rodičov o možnosti a rizikách zneužívania drog a výskyte sociálno-patologických javov.
- b) Zvyšovať informovanosť rodičov o trestnoprávnej zodpovednosti mládeže v uvedenej oblasti.

4. *Smerom k žiakom:*

- a) Zabezpečovať realizáciu preventívnych aktivít a programov pre žiakov.
- b) Realizovať individuálne poradenstvo pre ohrozených a rizikových žiakov.
- c) Realizovať prieskumy aktuálnej situácie v zneužívaní drog a vo výskyte sociálno-patologických javov.
- d) Aktualizovať nástenky s tematikou zdravého životného štýlu.

Aktivity v rámci prevencie závislosti a sociálno-patologických javov

- Prieskum drogovej scény na škole pomocou dotazníka;
- prieskum zameraný na identifikáciu sociálno-patologických javov – šikanovanie;
- tvorba plagátov a výtvarných prác;
- realizovanie prevencie v rámci predmetu etická výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, prírodoveda a v rámci ranných komunit v triedach;
- spolupráca s CPPPaP, políciou S a regionálnym úradom verejného zdravotníctva;
- využívanie videoprogramov a výukových DVD s programom prevencie;
- využívanie zážitkových foriem práce so žiakmi, ktoré sú zamerané na formovanie, či zmenu postoja k drogám a sociálno-patologickým javov;
- informovanie rodičov o rizikách drogovej závislosti a sociálno-patologických javoch;
- využívanie násteniek, schránky dôvery.

Časový harmonogram preventívnych aktivít

<i>mesiac:</i>	<i>činnosť, zameranie:</i>
<i>september</i>	Zásady slušného správania sa v škole (šk. poriadok)
	Charta práv dieťaťa
<i>október</i>	Didaktické hry v prírode:
	<i>Ošetrovanie drobných úrazov, zlomenín</i>
	<i>Evakuačný plán - druhy signálov poplachu</i>
	<i>Tel. čísla záchranného systému a linky dôvery</i>
	Zber papiera, Zber textilu
	Mesiac úcty k starším
	Potravinový týždeň
	Veselé zúbky - nácvik techniky čistenia zubov
	Zber papiera, Zber textilu
<i>november</i>	Týždeň drogovej prevencie; Športom proti drogám
	Školský turnaj vo vybíjanej
	Význam čistoty prostredia a dezinfekcie
	Sebahodnotenie práce - cieľové bublinky
	Cvičný poplach: pravidlá a pokyny na TRH
<i>december</i>	Mikuláš, Lucie, medovníčky, ikebana
	Vian. Besiedka a tvorivé dielne v sále KD
	Koledy, vinše, pohľadnice, list Ježiškovi
<i>január</i>	Zimná turistika, stavby a hry na snehu
	Tolerancia - dobré a zlé vlastnosti ľudí
	Otvorená hodina pre predškolákov
	Sebahodnotenie práce - cieľové bublinky
<i>február</i>	Podaruj srdiečko kamarátovi - úcta k iným
	Bylinkový týždeň
	Karneval a pochovávanie basy, diskotéka
<i>marec</i>	Mesiac knihy: "Veľkí čítajú malým"
	Výroba Moreny, veľkonočná ikebana
	Veľké jarné upratovanie okolia školy
<i>apríl</i>	Mesiac lesov: Lesné požiare, sadenie stromčekov
	Dopravný týždeň:
	<i>Poskytnutie 1. pomoci na ceste, autolekárnica</i>
	Riešenie mimoriadnych situácií
	Sebahodnotenie práce - cieľové bublinky
<i>máj</i>	Zber papiera
	Besiedka ku Dňu rodiny
	Deň mlieka
<i>jún</i>	Didaktické hry v prírode: Prvá pomoc
	<i>Ošetrovanie drobných úrazov, zlomenín</i>
	<i>Evakuačný plán + druhy signálov poplachu</i>
	<i>Tel. čísla záchranného systému a linky dôvery</i>
	Plavecký výcvik+turistika v škole v prírode